



# Geenitekniikan lautakunnan asettaminen

## Geenitekniikan lautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Geenitekniikkalain (377/1995) 5 §:n mukaan valtioneuvosto asettaa geenitekniikkalain mukaisia tehtäviä varten geenitekniikan lautakunnan sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto määrää lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi valtioneuvosto määrää lautakuntaan enintään viisi muuta jäsentä sekä kullekin heille henkilökohtaisen varajäsenen. Lautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Lautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys geenitekniikan alaan ja julkisen hallinnon päätöksentekoon sekä käytännössä osoitettu johtamistaito.

Lautakunnan jäsenten tulee edustaa sosiaali- ja terveysministeriötä, ympäristöministeriötä, maa- ja metsätalousministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä sekä opetus- ja kulttuuriministeriötä taikka näiden ministeriöiden alaista hallintoa. Lautakunnassa tulee varmistaa riittävä geenitekniikan alan ja muu tieteellinen sekä eettinen asiantuntemus.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta säädetyn lain (609/1986) 4 a §:n 1 ja 2 momenteissa säädetyt kiintiövaatimus ja tasapuolisuusvaatimus eivät sovellu geenitekniikan lautakunnan asettamiseen.

## Geenitekniikan lautakunnan tehtävät

Geenitekniikan lautakunnan tehtävistä säädetään geenitekniikkalain 5 a §:ssä.

Geenitekniikan lautakunta johtaa ja yhteensovittaa geenitekniikkalain noudattamisen valvontaa.

Sen lisäksi, mitä geenitekniikkalaissa geenitekniikan lautakunnan tehtävistä muualla säädetään, geenitekniikan lautakunta:

- 1) toimii geneettisesti muunnettujen mikro-organismien käytöstä suljetuissa oloissa annetussa neuvoston direktiivissä 90/219/ETY, jäljempänä suljetun käytön direktiivi, tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 2) toimii geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön ja neuvoston direktiivin 90/220/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/18/EY, jäljempänä avoimen käytön direktiivi, tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 3) toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1946/2003 muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista sekä Cartagenan bioturvallisuuspyytäkirjassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena; sekä
- 4) valmistelee muille kotimaisille ja kansainvälisille viranomaisille annettavia lausuntoja.

## Pysyvät asiantuntijat

Geenitekniikkalain 5 §:n 3 momentin mukaan, mikäli ministeriöiden edustajilla ei ole riittävää asiantuntemusta geenitekniikan alalta ja muuta tieteellistä sekä eettistä asiantuntemusta, voi valtioneuvosto nimetä enintään kolme näiden alojen asiantuntijaa lautakuntaan pysyviksi asiantuntijoiksi. Pysyillä asiantuntijoilla on lautakunnassa läsnäolo- ja puheoikeus, muttei äänivaltaa.



Tuula Helander, johtaja

27.6.2025

VN/10320/2025

Lautakuntaan ehdotetun kokoonpanon tieteellistä osaamista ehdotetaan vahvistettavaksi lääketieteen alalta. Lautakunnan toiminnassa painottuu geenitekniikkalain 4 luvun mukaisen suljetun käytön ilmoitusten ja hakemusten käsittely, mistä valtaosa koskee biolääketieteellistä tutkimusta. Lisäksi muuntogeenisillä organismeilla suoritettavien kliinisten lääketutkimusten määrä on kasvanut viime vuosina ja on edelleen kasvamaan päin muun tyyppisen tutkimus- ja kehitystoiminnan jäädessä taka-alalle. Lautakunnan lääketieteellistä ja tartuntatauteja koskevaa asiantuntemusta onkin tarpeen vahvistaa, mikä on huomioitu pysyvien asiantuntijoiden esityksessä. Lisäksi lautakuntaan esitetään pysyvää asiantuntijaa lain edellyttämältä etiikan asiantuntemuksen alalta.

## **Eesitys**

Valtioneuvosto asetti geenitekniikan lautakunnan viimeksi 25.6.2020. Lautakunnan toimikausi alkoi 1.7.2020 ja päättyi 30.6.2025.

Esitetään, että valtioneuvosto asettaisi esityksen mukaan geenitekniikan lautakunnan seuraavaksi viisivuotiskaudeksi ajalle 1.7.2025–30.6.2030.